

Cursul 13

Arta raționamentului

Al doilea nivel al logicii și percepției budiste (Pramana)

Inspirate după învățăturile lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 5a

Subiect și obiect

Până acum, am clasificat fenomenele, am vorbit despre **Chi jedrak**, despre imagini mentale. Am vorbit despre cauze și efecte.

Următorul nostru subiect:

ཡུལ། ཡུལ་ཅན།

Yul, Yulchen

Yul înseamnă **obiect**,

Chen - a **poseda**.

Yulchen - cel care **posedă** obiectul.

Cine posedă obiectul? Subiectul.

Deci, **Yulchen** este **subiectul**, care posedă **obiectul**.

Aplicație: respingerea concepțiilor greșite despre vacuitate

Vom intra acum să vedem cum știm ceea ce știm. Acesta este un subiect foarte important în psihologia budistă și în budism în general, pentru că este important să ne surprindem greșind, astfel încât să putem ajunge la adevărul suprem. Și pentru asta este important să vedem cum mintea noastră percepe obiectele.

Și mai important este să vedem cum mintea noastră percepe vacuitatea, obiectele vacuității.

Dacă studiem bine acest subiect, vom putea clarifica explicațiile incorecte ale vacuității.

De exemplu, una dintre explicațiile pe care le auziți este: „Obiectul și subiectul se unesc”, „Ele se unesc”, „Ne contopim cu vacuitatea atunci când suntem în meditația asupra vacuității”.

Este posibil să ne contopim cu vacuitatea?

Hai să vedem. Minteaa noastră se schimbă sau nu? Da, se schimbă.

Vacuitatea se schimbă sau nu? Nu se schimbă.

Deci, cum poate ceva care se schimbă, să se contopească cu ceva care nu se schimbă?! Imposibil.

- Minteaa noastră este realitate relativă, falsă, este un lucru în schimbare. Vacuitatea este realitatea supremă.
- Minteaa noastră este un lucru pozitiv, există. Vacuitatea este o absență, este neschimbătoare.

Ele nu pot fuziona. Și iată că am infirmat deja concepția greșită despre ceea ce se numește a percepe direct vacuitatea. Nu înseamnă că ne contopim cu vacuitatea. Nu ne golim brusc.

Yul și **Yulchen**, **subiectul** și **obiectul**, sunt întotdeauna separate. În **Sutra inimii** am spus „ca apa în apă”? Este doar **ca**. Când ieșim din meditație, experiența poate fi ca apa în apă, dar, nu ne contopim niciodată cu vacuitatea.

Definiția obiectului - Yul

ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
tseme shelwar jawa, yul gyi tsennyi

Să ne uităm în partea dreaptă

ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
yul gyi tsennyi

Tsennyi - definiție.

Yul - obiect.

Yul gyi tsennyi – definiția unui obiect.

Și care este definiția?

ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བ།

tseme shelwar jawa,

Tsema - percepție validă.

Shelwar - a lua considera, a evalua sau a examina.

Shelwar jawa este obiectul perceput.

Deci, definiția unui obiect este „un lucru perceput prin percepție validă”.

Conform școlii de logică, aproape toate percepțiile noastre sunt valide, cu excepția cazului în care mintea se află sub influența alcoolului, a drogurilor, depășită de emoție etc.

Sinonime pentru obiect

ཡུལ་དང་ཡོད་པ་དང་གཞལ་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་

Yul dang yupa dang shelja nam dunchik

Yul - obiect,

Dang - și.

Yupa este un sinonim pentru **Yul**.

Dang - și,

Shelja - obiect perceput de minte

Nam este un cuvânt pentru plural.

Dun - sens,

Chik - unu,

Dunchik - un singur sens. Adică ele sunt sinonime.

Deci avem trei cuvinte care sunt sinonime: **Yul**, **Yupa** și **Shelja**.

Yul - obiect.

Yupa - obiect existent,

Yu - a exista,

Shelja - orice obiect perceput de minte.

Am spus mai devreme, că obiectul este ceva perceput cu **Tsema** - prin percepție validă.

Yul este un sinonim pentru **Yupa** - orice lucru existent.

Deci, „**Obiectele**” și „**obiectele existente**” și „**obiectele percepute de minte**” sunt sinonime.

Tot ceea ce există este un obiect. Oare orice lucru care există îl percep cu mintea mea? Nu neaparat. Pot fi lucruri pe care nu le-am întâlnit încă în viața mea. Dar, dacă există astfel de lucruri, atunci cineva le-a întâlnit. Adică, pentru ca un lucru să fie existent, cineva trebuie să-l știe, să-l perceapă. Deci, nu este neapărat din mintea mea - există un fel de minte care știe acest lucru și îl transformă într-un obiect.

Fiecare lucru existent în univers este un obiect al minții cuiva. Fiecare obiect care există este perceput de percepția validă a cuiva. Un Buddha poate vedea tot praful cosmic plutind în jurul universului, deci există.

Două tipuri de obiecte

དངོས་པོ་དང་རྟག་པ་གཉིས།

Ngupo dang takpa nyi

Nyi - doi,
Dang - și,
Ngupo - lucruri care funcționează,
Takpa – lucruri neschimbătoare.
Două tipuri de obiecte.

1. Lucruri care funcționează

Ngupo înseamnă lucru care funcționează

- orice lucru care efectuează ceva. Face o acțiune,
- orice lucru schimbător este *Ngupo*,
- orice lucru produs este *Ngupo*.
- orice lucru cauzat este *Ngupo*,

Toate acestea sunt sinonime pentru lucrurile schimbătoare - *Mitakpa*.

2. Obiecte neschimbătoare

Al doilea tip de obiecte sunt *Takpa*, adică neschimbătoare.
Ce obiecte sunt neschimbătoare? Vacuitatea, spațiul și adevărurile.

Deci, acestea sunt cele două tipuri de obiecte.

Împărțirea lucrurilor care funcționează

Ne vom concentra acum asupra tuturor obiectelor *Ngupo*, care funcționează, care se schimbă, care sunt produse și care sunt cauzate din lumea în care trăim.

Lumea care ne cuprinde și pe noi înșine. Pentru că și noi suntem un lucru în schimbare, suntem un lucru creat, suntem cauzat.

Cele cinci agregate

Conform *Abhidharme Kosha* - toate lucrurile care funcționează, pot fi împărțite în cinci agregate.

ཕུང་པོ་ངམ་

Pungpo nga

Pungpo înseamnă **grămadă, morman**, dar este tradus **agregat**.

Nga - **cinci**.

Pungpo nga - **cinci agregate**. În sanscrită *skandha*.

Fiecare persoană este alcătuită din cinci părți sau grămezi diferite. Dar aici spunem mai mult decât atât. Aici spunem că orice lucru schimbător are cinci agregate. Deci, fiecare obiect existent în univers poate fi împărțit în cele cinci agregate.

1. Agregatul fizic sau agregatul formei

གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་

Suk kyi pungpo

Pungpo - **agregat**,

Kyi - **prepoziție**,

Suk - **formă sau corp**.

Suk kyi pungpo este **agregatul fizic a lucrurilor**. Acesta este **aspectul fizic al lucrurilor**.

Am vorbit despre lucruri fizice versus lucruri mentale. Care este definiția unui lucru fizic? **Orice lucru care poate fi arătat cuiva ca fizic**, cum ar fi culorile și formele pe care le vedem cu ochii.

Dacă **pot să arăt, să indic, să ilustrez sau să explic ceva cuiva, sau să măsoar, atunci se numește fizic**.

Definiția în tibetană este *Suk su rungwa*.

***Suk su rungwa - Suk kyi tsennyi.* Ceea ce poate fi prezentat ca formă este definiția formei sau a unui corp.**

De exemplu, un obiect al ochiului. Ceva ce vede ochiul.

Aici, **suk** este de obicei tradus ca formă și înseamnă materie fizică într-un sens mai general. Deci, primul agregat se referă la toată materia fizică, care poate fi împărțită în două.

Împărțirea lucrurilor fizice în exterioare și interioare

a. Lucruri fizice exterioare

ཐུང་གི་གཞུགས།

Chiy suk

b. Lucruri fizice interioare

ནང་གི་གཞུགས།

Nang gi suk

Chi, nu este același **Chi** despre care am vorbit mai înainte. El era scris cu Sa. Cele două cuvinte sunt scrise diferit dar se pronunță la fel. Aceasta este dificultatea în tibetană. Trebuie să studiem ortografia serios pentru că nu facem diferența.

Deci, aici **Chiy** înseamnă **exterior**. Deci, **formă exterioară**.
Și **Nang** este **interior**. **Formă interioară**.

Deci, lucruri fizice exterioare și lucruri fizice interioare.

Ce înseamnă ele?

Chiy suk sunt **lucrurile care pot fi percepute prin cele cinci simțuri**. Deci aceasta este forma exterioară. Aici este un obiect, ochiul meu îl percepe, deci este **Chiy suk** - obiectul exterior.

După ce ochiul a perceput, informația este transferată la nervul optic, nervul optic transferă la creier și el începe să o prelucreze. Se creează o imagine mică în interior care se potrivește cu acel lucru și pe care creierul meu îl recunoaște. Și el spune: „Oh! Pix”. Acesta este **Nang gi suk**. Este ceea ce mintea mea a tradus din obiectul exterior.

Există obiectul exterior și există ceea ce mi-am tradus prin puterea vederii, simțul văzului. Deci acesta este **Nang gi suk**, obiectul interior.

Ce este interior și ce este exterior?

În **Abhidharma Kosha** nu se vorbește de nervul optic, ci spune „există obiectul exterior și există ceea ce ochiul, care este organul de simț, face din el”. Și acesta este obiectul interior. Lucrul interior este ceva pe care „parcă” îl pot simți prin simț. Dacă nu a-și avea simțul văzului, atunci nu a-și avea reprezentarea interioară. Deci ar exista doar lucrul exterior.

Aici intrăm în **întrebarea ce este interior și ce este exterior**.

Exemplul pe care l-am dat este relativ simplu, dar ne putem încurca cu ușurință. Și asta este frumusețea dezbaterilor. Deci asta înseamnă că trebuie să putem simți prin unul dintre simțuri pentru a avea **Nang gi suk** - forma interioară. Ea vine prin simțuri.

Hai să vedem. Am corpul meu. Corpul meu exterior, este cel pe care îl pot vedea și este cel pe care îl pot simți, să zicem, prin simțul tactil. Tibetanii nu spun simțul tactil, ci „simțul corpului” meu. Ce pot experimenta cu corpul meu. Dar unghiile mele? Nu le simt. Ele nu fac parte din corpul meu? Deci, se intră în astfel de aspecte.

Când respir aer, atunci aerul este exterior și îl inspir. În ce moment devine interior? Când anume a devenit din exterior în interior? Oare chiar a devenit interior? A fost el vreodată în exterior?

Acest zid este în afara mea sau nu? Pot să-l văd, organele mele de simț îl percep. Este el interior, sau este exterior?

Rămâneți o clipă cu aceste întrebări. Ele nu sunt deloc triviale. Pentru că ele merg direct la cel pe care-l definesc a fi „eu”.

- Când aerul pe care l-am respirat a devenit parte din mine? În ce etapă?
- A devenit vreodată parte din mine?
- Parte din cine a devenit?
- Mai este ceva care nu face parte din mine?
- Oare zidul este? Voi sunteți parte din mine sau nu sunteți parte din mine? Pentru că vă percep cu simțurile mele.

O bună înțelegere a celor cinci agregate este esențială pentru a percepe direct vacuitatea

Deci, trebuie să învățăm bine despre cele cinci agregate. De ce trebuie să facem asta?

Pentru că am văzut deja că am intrat în lucruri care nu sunt deloc ușoare. Și pentru a percepe direct vacuitatea, trebuie în primul rând să ne vedem vacuitatea noastră.

Procesul de a percepe vacuitatea se face prin analiză. Caut unde sunt „eu”, să mă conving că eu, care cred că exist, nu exist. Eu-l de care sunt atașată și se ofensează când îi spun „idiot” - trebuie să se convingă că nu a existat niciodată, și astfel să înceteze în sfârșit să se mai ofenseze. Pentru ca asta să se întâmple, trebuie să fiu convinsă că eu-l nu există.

Cum mă conving că nu există? Trebuie să-l caut și să nu-l găsesc. Aceasta este experiența vacuității.

Trebuie să ajungem la experiența interioară, la conștientizarea interioară profundă că nu există cel pe care-l credeam că există. Abia atunci, poate, nu mă mai voi simți ofensată. Așa că pentru asta trebuie să încep să-l caut. Va trebui să înțeleg foarte bine cele cinci agregate ale mele. Să înțeleg bine din ce sunt făcută. Acest lucru trebuie să-l fac eu însumi.

În ***Sutra Inimii*** scrie cum ***Avalokiteshvara*** stă și vede că toate cele cinci agregate sunt goale de orice natură proprie. El se caută în toate cele cinci agregate și nu a găsit niciun sine acolo. Abia atunci se poate ajunge la concluzia că nu există un „eu”.

Toate aceste lucruri trebuie să le experimentăm noi înșine pentru a înțelege cine suntem și de a ne convinge că atunci când vorbim despre cele cinci agregate, ele includ fiecare aspect al nostru. Și apoi în meditație vom căuta unde suntem și bineînțeles că nu ne vom găsi.

Trebuie să ne convingem noi singuri și nu că ne-a spus cineva. Abia atunci poate vom avea șansa să ne eliberăm de atașamentul pe care îl avem față de „eu”. Acesta este învățătura.

Este diferență între descrierea obiectivă a celor cinci agregate și ceea ce simt că sunt, pentru că am un sentiment despre cine sunt eu, care este foarte subiectiv.

Dar dacă încep să-l examinez, cum ar fi, de exemplu, ce se întâmplă cu aerul, despre mâncarea pe care o mănânc, când devine o parte din mine, cum rămâne cu secrețiile pe care le secret, când nu mai fac parte din mine și așa mai departe, atunci se pare că ceea ce simt intuitiv ca a fi „eu” nu trece testul acestei examinări.

De aceea este bine să ne căutăm pe noi înșine cu multă atenție și să vedem că suntem într-adevăr o colecție de cinci lucruri.

Trăim în interiorul acestui corp și în interiorul acestei minți din timpuri imemorabile. Adică, am avut un alt corp, dar întotdeauna am avut un corp și întotdeauna am avut o minte, am trăit întotdeauna în interiorul unui corp și a unei minți și ne-am obișnuit să ne gândim la aceste lucruri ca fiind „eu”. Nu doar în această viață, ci din totdeauna.

Avem un ego foarte puternic, și l-am avut mereu. Pentru că ne-am identificat cu cele cinci agregate. Credem că „acesta sunt eu”, iar dacă acesta este atacat, atunci ne ofensăm.

Lama Art Engle, cu mulți ani în urmă și-a făcut doctoratul în filozofia **Madhyamika**. Apoi l-a aruncat. El a spus: „N-am știut atunci ce fac”. Și mai târziu, mult mai târziu, a început să predea **Madhyamika**. „Înainte de a avea vreo șansă de a înțelege **Madhyamika**”, spunea el, „trebuie studiate cele cinci agregate câțiva ani buni”. Câțiva ani! Și a scris o carte întreagă numai despre asta.

2. Agregatul sentimentelor

ཚོར་བའི་ལུང་པོ།
Tsorway pungpo

Tsorway înseamnă **sentimente**.

Și aici sentimentele pot fi fizice sau mentale.

Clasificarea sentimentelor

În general sunt trei feluri de sentimente:

- bune,
- rele,
- și neutre.

Unii le împart după cele șase simțuri. În **Abhidharma Kosha** există șase simțuri. Mintea este considerată ca fiind al șaselea simț. Conștientizarea gândului este, de asemenea, considerat un simț.

Sentimentele pot fi împărțite în 18 feluri: a te simți bine, rău și neutru în legătură cu fiecare dintre cele șase obiecte senzoriale (lucrurile pe care le vedem, auzim, mirosim, gustăm, atingem și gândim).

Definiția sentimentului

Care este definiția lui *Tsorwa*?

Tsorwa este **abilitatea de a experimenta obiecte** sau **abilitatea de a experimenta conținutul unui obiect** sau **abilitatea de a experimenta bine, rău sau neutru**; să ne simțim bine, rău sau neutru. Acesta este *Tsorwa*.

Conștiință și factori mentali: Sem și Sem jung.

Conform *Abhidharmeii Kosha*, avem ceea ce se numește *Sem* și *Sem jung*.

སེམ་སེམ་ཅུང་།

Sem sem jung

Sem înseamnă **minte** în general. Uneori este folosit și ca gând, dar aici este minte, **conștiință**. Care este diferența dintre *Sem* și *Sem Jung*? *Sem Jung* este **factor mental**.

Sem este **mintea principală, conștiința noastră**.

Și *Sem jung* sunt **factorii mentali care stau în conștiința noastră**.

De exemplu iubirea, mânia, discernământul, sentimentul sunt factori mentali. Conform *Abhidharmeii Kosha*, avem cincizeci și unu de factori mentali. *Tsorwa* este unul dintre ele.

Sem este **conștiința**. Este „*Mintea cea mare*” în interiorul căreia se află toate acestea.

Potrivit lui *Abhidharmeii Kosha*, unii factori *Sem jung* sunt întotdeauna prezenți. Ei sunt mereu acolo. Chiar dacă cineva ne-a dat un pumn și am leșinat, unii factori mentali sunt întotdeauna activi, iar alții nu. Nu suntem întotdeauna supărați, deci supărarea este latentă. Nu iubim întotdeauna, ea poate fi latentă. Dar sentimentele sunt mereu acolo.

Într-un fel sau altul nu încetăm niciodată să simțim fizic sau mental.

Și făptura Bardo are *Tsorwa*. Fătul are *Tsorwa*. Și Buddha are *Tsorwa*.

De ce sentimentele au primit propriul agregat separat?

Dacă sunt 51 de factori, de ce au fost izolate de sentimente -*Tsorwa*? De ce ele formează un agregat? Răspunsul este că *Tsorwa* ne complică viața.

Tsorwa ne ține în samsara.

Orice ni se întâmplă, orice trăim, îl catalogăm imediat ca fiind plăcut, neplăcut sau neutru. Dacă ceva îmi place - vreau să-l am. Dacă nu îmi place - vreau să scap de el. Și pentru asta sunt dispusă să fac infrațiuni, să-mi încalc jurămintele. Toate acestea ne determină să rămânem captivi în samsara.

Ne atașăm de sentimente, și apoi facem infrațiuni

Oare ar trebui să nu mă mai simt plăcut? Nu.

Scopul budismului este să ne aducă la fericirea sublimă a lui Buddha. Dacă avem sentimente plăcute pe cale, am vrea să le intensificăm.

Care este problema? Problema este că ne atașăm de ele. Problema este că pentru a obține lucrul plăcut sau pentru a-l păstra, suntem gata să facem karma negativă.

- Îmi place atât de mult, nu vreau să-l pierd, sunt în stare să fac și un păcat pentru asta.
- Doresc atât de mult să am acea persoană, încât sunt dispus s-o despart de partenerul ei, sau
- Ca să țin pentru mine, sunt gata să mint și așa mai departe.

Problema nu este legată de plăcut sau neplăcut. Și aici intrăm într-o neînțelegere adâncă care există în budism până astăzi, și anume că lipsa de atașament înseamnă să renunțăm de a ne mai simți plăcut/neplăcut.

Scopul budismului nu este să ne transforme într-o vegetală care nu simte nimic. Vrem să învățăm cum să simțim plăcerea tot timpul. Și asta este foarte important. Budismul spune că, dacă vrem să avem succes pe calea spirituală, trebuie să învățăm să nu mai acumulăm karma negativă pentru a obține un sentiment bun; a face acest lucru ar fi ignorant și nu ar funcționa pentru că a face fapte rele nu ne poate aduce niciodată un sentiment bun

3. Agregatul discernământului

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ།

Dushe kyi pungpo

Pungpo - agregat,

Dushe - discernământ sau **puterea de discernământ.**

Discernământul este, de asemenea, un factor mental, unul dintre cei cincizeci și unu care și-a primit propriul agregat. Deoarece și *Dushe* și *Tsorwa*, ne complică viața, ne fac probleme.

Tsorwa spune: „Am un sentiment; *Dushe* spune: „Este plăcut”. *Dushe* face deosebirea „plăcut”. Este capacitatea de a discerne. Spunem: „Oh, cât este de plăcut, mă face să mă simt bine” și încercăm să punem mâna pe ce ne face plăcere pe căi necinstite.

Pe de altă parte nu înseamnă că ar trebui să ignorăm că ceva este al meu și ceva este al tău sau să ignorăm deosebirea dintre ceea ce ne doare și ceea ce este bine pentru noi. Toate ființele vii, inclusiv Buddha, au discernământ. Discernământul este dăunător atunci când spunem „Acest lucru este numai al meu și nu-l împart cu tine”.

4. Agregatul factorilor mentali

འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྣང་པོ།

Duje kyī pungpo

***Duje kyī pungpo* - ceilalți factori.**

Adică ceilalți factori, cu excepția celor doi despre care am vorbit mai înainte. Cincizeci și unu minus doi. Deci, conform *Abhidharmei Kosha*, există patruzeci și nouă de factori aici. În alte cărți numerele sunt diferite.

5. Agregatul conștientizării, a conștienței

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་པོ།

Namshe kyī pungpo

***Namshe* înseamnă conștientizare sau conștiență.**

Unde este această conștientizare? În minte. Unde este mintea? Ea nu este în creier.

Conștientizarea noastră nu este egală cu creierul nostru. Conștientizarea noastră nu are o locație fizică. Există șase tipuri: conștientizarea legată de ochi, urechi, nas, limbă, corp și de a ne auzi gândurile în mintea noastră.

De ce nu suntem ca un obiect neînsuflețit? Ca o piatră? Care este diferența dintre mine și o piatră? Conștientizarea.

Tibetanii numesc ființele:

སེམས་ཅན་

Semchen

Chen - posesor,

Sem - conștiință, conștientă.

Sem chen înseamnă **posesor de conștiință**.

Întrebare: Care este diferența dintre minte și conștiință?

Răspuns: Conștiința este unul din cele patru agregate, cu excepția primului - agregatul fizic. Toate cele patru sunt agregate legate de minte, sunt mentale. Vom intra în curând în definiții și vei primi răspunsul.

Întrebare: S-a spus că puterea de discernământ vine după sentimente. Dar ea nu poate fi înaintea sentimentelor? Pentru că ar trebui să identific ceva înainte de a mă simți plăcut sau nu?

Răspuns: Poți distinge lucruri care nu sunt legate de sentimente. Distingem între scaun și masă. Ceea ce nu este neapărat legat de plăcut și neplăcut. Deci această ordine dintre ele este relevantă atunci când ajungem la discuția despre modul în care ne complicăm în samsara din cauza acestor două. Dincolo de asta, ordinea nu este neapărat importantă.

Definiția subiectului - Yulchen

རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེས།

rang yul la jukpay chu,

ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་

yulchen gyi tsen

Chu - Dharma sau fenomen sau lucru. Aici are sensul de ceva care există,

Yul - obiect,

Rang - al lui, propriu,

Rang yul la - în propriul obiect,

Jukpa - angajat.

Deci, care este definiția unui subiect? **Orice lucru existent care se angajează în obiectul său, sau preocupat de obiectul său sau ține obiectul său.**

Trei tipuri de subiecte

Vom face acum o mică dezbateră:

Atacantul: Să considerăm toate lucrurile schimbătoare

Nu există nicio diviziune între ele.

Apărătorul: *Chi chir*, dă-mi un argument.

Atacantul: Pentru că există un singur tip de lucruri schimbătoare

Apărătorul: **Tak ma drup**, nu este adevărat.

Atacantul: Vrei să-mi spui că există o diviziune între lucrurile schimbătoare?

Apărătorul: **Du**, da.

Atacantul: Vrei să spui că există mai mult de un tip de lucruri schimbătoare?

Apărătorul: **Du**, da.

Atacantul: *Sho!* Explică-mi, te rog.

Apărătorul: Există lucruri schimbătoare care sunt fizice, există lucruri schimbătoare care sunt mentale și există lucruri schimbătoare care nu sunt nici una, nici alta asta.

Atacantul: Renunț, ai câștigat. Mulțumesc foarte mult.

Asta înseamnă că există subiecte care sunt fizice, subiecte care sunt mentale și subiecte care nu sunt nici una, nici alta.

Înainte de a verifica acest lucru, le vom da numele lor în tibetană și câteva exemple.

a. Stări mentale care funcționează ca subiecte

Subiectele care sunt mentale, se numesc în tibetană:

ཤེཔ་གུར་པའི་ཡུལ་ཅན།

Shepar gyur pay yulchen

**Shepar - ceva mental,
Shepar gyur pay yulchen - subiect care este mental.**

De exemplu:

ཐྲཀ་དོག་

Trak dok

Trak dok înseamnă **gelozie**.

Subiectul este starea mentală de gelozie. Care este obiectul? Persoana pe care suntem geloși.

b. Tipuri de materie fizică care acționează ca subiecte

གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན།

Suk su gyur pay yulchen

Suk su gyur pay yulchen înseamnă **subiect care este fizic**.

De exemplu:

མིག་གི་དབང་པོ།

Mik gi wangpo

Mik gi wangpo înseamnă **puterea simțului vederii**.

De exemplu: retina ochiului care primește razele de lumină. Deci subiectul este ochiul sau retina ochiului, iar obiectul este obiectul pe care îl percepe.

c. Lucruri care nu sunt nici fizice, nici mentale, care funcționează ca subiecte

ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན།

Denmin du je du gyur pay yulchen

Denmin du je du gyur pay yulchen înseamnă **subiect care nu este nici fizic, nici mental.**

De exemplu

གང་ཟག

Kang sak

Kang sak înseamnă **persoană, om.**

Persoana nu este fizică, nu este mentală. Este un concept. De exemplu - Lucica. Lucica nu este nici fizic, nici mental.

Deci poate fi ea un subiect? Da, de exemplu, ea poate decide să meargă la cumpărături. Apoi cumpără și sunt obiectele ei. Deci, Lucica, se pare că ar putea fi un subiect.

- Deci **Lucica, care este un concept**, nu este nici fizic, nici mental, este o etichetă pe care am lipit-o de o colecție de părți fizice și mentale, poate merge la cumpărături. Și cumpărăturile vor fi obiectele sale.

- Dar **corpul lui Lucica**? Corpul lui Lucica poate fi subiect? Ar putea fi **Yulchen**? Ea poate, de exemplu, să simtă obiecte. Ea simte ceva în mână.

- Cu siguranță, **mintea lui Lucica** poate fi un subiect, ea poate ține obiecte în mintea ei, sau este preocupată de obiectele ei.

Deci, toate cele trei diviziuni ale lucrurilor schimbătoare pot fi subiecte.

Dar de fapt, subiectul pare să fie mental

Hai, să vedem. Este adevărat acest lucru?

Să ne uităm la definiție. **Rang yul la jukpay chu** este definiția lui **Yulchen**.

Deci, subiectul este preocupat de obiectul său existent. Și aici trebuie să fim atenți. Ce înseamnă un lucru existent? **Orice ce poate fi perceput printr-o percepție validă.**

Corpul lui Lucica are percepție validă? Nu. Numai mintea ei poate percepe lucrurile cu o percepție validă. Numai mintea poate percepe ceva.

Deci, corpul lui Lucica nu are o percepție validă a pixului. Deci pixul nu este un obiect pentru corpul ei.

El nu este un obiect existent pentru corpul ei, deoarece corpul ei nu-l poate percepe în mod valid. Numai mintea poate.

Un lucru care este fizic sau un lucru care nu este nici fizic, nici mental, precum un concept, nu are **Tsema**.

Pentru conceptul „Lucica” cumpărăturile nu sunt ceva care există.

Am început prin a împărți toate lucrurile schimbătoare în mentale, fizice și lucruri care nu sunt nici una, nici alta. Și acum am spus că vrem „să verificăm dacă fiecare dintre aceste lucruri poate fi un subiect”.

Apoi am spus: „Aparent, așa pare să fie”, și am dat exemple, de subiecte din cele trei tipuri.

Dar, când ne-am uitat mai precis, am văzut că **obiectul - Yul al subiectului - Yulchen**, trebuie să fie un lucru existent, adică trebuie să fie perceput de o percepție validă. Și el nu poate fi un lucru existent, decât pentru un subiect care este mental, pentru că doar un subiect mental poate avea **Tsema**, poate avea o percepție validă.

În ultimă analiză, numai lucrurile mentale pot fi subiecte, deoarece numai lucrurile mentale pot avea o percepție valabilă a unui obiect

Nu orice contact între două lucruri este un contact între obiect și subiect

Nu orice contact este un contact între subiect și obiect.

Dacă o piatră atinge o altă piatră, asta nu înseamnă că una dintre ele este un subiect care percepe obiectul, pentru că nu există minte care să perceapă obiectul.

Deci, pe scurt, subiectul este un lucru mental. Și va fi întotdeauna un lucru mental. El este întotdeauna mintea care percepe ceva. Acesta a fost concluzia discuției noastre.

Potrivit budismului, o plantă nu poate fi subiect

1. Să considerăm copacul.
2. Copacul este un subiect.
3. Pentru că, atunci când vine noaptea, frunzele se îndoaie puțin. În întuneric frunzele se îndoaie puțin.

Kyappa majung

Deci, nu sunteți de acord cu mine că argumentul pe care l-am dat dovedește că arborele este un subiect.

Adică îmi spuneți că nu rezultă neapărat că arborele este un subiect.

În budism spunem că plantele nu au minte. Nu că nu simt, dar nu au o minte care să perceapă un obiect. În acest sens, nu.